

Prześciowy raport z wdrażania Inicjatywy Rynków Pionierskich dla Europy (LMI)

Numer: XVIII
12.05.2010

Inicjatywa Rynków Pionierskich dla Europy to pakiet działań, które mają na celu zwiększenie udziału innowacyjnych produktów i technologii w gałęziach gospodarki posiadających największy potencjał rozwoju (rynkach pionierskich – lead markets), wśród których znalazło się zrównoważone budownictwo. Inicjatywa została zapoczątkowana 21 grudnia 2007 roku. Więcej wiadomości na temat LMI zamieszczone zostało w I części naszego Informatora.

W dniu 9 września 2009 r. Komisja Europejska opublikowała raport zawierający analizę dotychczasowych rezultatów działań wynikających z wdrażania inicjatywy – **Lead Market Initiative For Europe. Mid-term progress report** [załącznik 1 – LMI_progress_report]. Znalazła się w nim ocena działań prowadzonych dla sześciu poszczególnych rynków pionierskich, wraz z przewidywaniami ich dalszego przebiegu do roku 2011. W raporcie zamieszczona została również analiza uczestnictwa państw członkowskich, przedstawiciele przemysłu oraz innych zainteresowanych środowisk w realizowaniu celów LMI, opis metodologii zastosowanej do oceny postępów we wdrażaniu inicjatywy oraz wytyczne do końcowego raportu na jej temat, który ma powstać w 2011 roku. Dokument zawiera też propozycje kierunków rozwoju rynków pionierskich w przyszłości, a także sugestie dotyczące zmian kryteriów identyfikacji nowych gałęzi gospodarki, które miały by zostać objęte przez LMI.

Dane zawarte w raporcie odnoszą się do działań wspierających rynki pionierskie w obszarze regulacji prawnych, zamówień publicznych, normalizacji oraz instrumentów uzupełniających. Większość zaplanowanych działań została zakończona lub jest prowadzona zgodnie z harmonogramem założonym w dokumencie wprowadzającym LMI, niewielka część nich uległa opóźnieniom, natomiast z niektórych zrezygnowano, jako że nie wnoszą znaczącego wkładu w realizację celów inicjatywy. Według autorów raportu, na bieżącym etapie możliwa jest ocena postępów we wdrażaniu narzędzi LMI, jednak ich faktyczny wpływ na kształt gospodarki europejskiej będzie zauważalny za 5-10 lat, wtedy też można będzie sformułować wiarygodne opinie na ten temat. Co więcej, w trakcie wdrażania inicjatywy zaszły znaczące zmiany w światowej gospodarce, spowodowane kryzysem ekonomicznym, który rozpoczął się w 2008 roku. Wywarł on duży negatywny wpływ na objęte inicjatywą rynki wiodące, jednak dalsze wspieranie innowacji i wdrażanie gospodarki zgodnej z zasadami zrównoważonego rozwoju może przyspieszyć ich rekonstrukcję, ukierunkowując je równocześnie na pożądaną ścieżkę rozwoju.

Zrównoważone budownictwo w działaniach LMI

Rynek budowlany jest istotną gałęzią gospodarki europejskiej. W przedsiębiorstwach zajmujących się wykonawstwem, materiałami i wyrobami budowlanymi bezpośrednio zatrudnienie znajduje około 17 milionów osób, natomiast po uwzględnieniu firm w inny sposób związanych z branżą budowlaną – 26 milionów. W 2008 roku przedsiębiorstwa budowlane wygenerowały obrót rzędu 1590 miliardów euro, co stanowiło 5% PKB wszystkich 27 państw członkowskich Unii Europejskiej. W związku z tym, że w sektorze budowlanym występuje znaczna ilość MSP (małych i średnich przedsiębiorstw), bardzo istotny jest również wkład należących do tej grupy mikro przedsiębiorstw (zatrudniających mniej niż 10 pracowników i których roczny obrót lub całkowity bilans roczny nie przekracza 2 milionów euro), które wypracowują około 80% obrotu całego sektora.

W obecnej chwili największym wyzwaniem stojącym przed budownictwem jest dostosowanie do

wymogów zrównoważonego rozwoju, czyli ograniczenie zużycia energii i wpływu na klimat przez budynki, zmniejszenie zużycia zasobów naturalnych (wody i surowców), a także spełnienie wymagań dotyczących komfortu i zdrowia użytkowników (takich jak dostępność dla osób starszych oraz niepełnosprawnych, bezpieczeństwo, jakość powietrza wewnętrznego itp.)

Działania zaproponowane w Inicjatywie Rynków Pionierskich w zakresie zrównoważonego budownictwa skupione są wokół trzech głównych zadań:

- zwiększenia spójności ram prawnych i normalizacyjnych w zakresie zrównoważonego budownictwa,
- zastosowania innowacyjnych technologii i produktów oraz wdrożenia procedur związanych z procedurami obliczania kosztu cyklu życia (LCC – Life Cycle Cost) w zamówieniach publicznych,
- poprawy funkcjonowania łańcucha dostaw oraz współpracy z klientami

Wyżej wymienione ogólne cele miały być realizowane poprzez 11 działań szczegółowych, których dotychczasowy przebieg i perspektywy na przyszłość również zostały przedstawione w omawianym raporcie.

Działania 1 i 3 - Przegląd regulacji prawnych obowiązujących w poszczególnych państwach członkowskich w dziedzinie budownictwa oraz budowa panelu liderów przemysłu, mającego dokonać analizy pozytywnych i negatywnych wpływów prawa europejskiego i uregulowań krajowych na innowacyjność w budownictwie

Z uwagi na stopień skomplikowania problemu i konieczność wzięcia pod uwagę wielu przepisów związanych z budownictwem obowiązujących na poziomie lokalnym, jak również na problemy w znalezieniu przedsiębiorców i ekspertów mogących uczestniczyć w pracach, działania te uległy opóźnieniu. Plan operacyjny obu działań był omawiany na posiedzeniu Grupy Roboczej ds. LMI nr 1 w kwietniu 2009.

Działanie 2 - „Recast” dyrektywy EPBD (w sprawie charakterystyki energetycznej budynków)

Propozycja zmiany dyrektywy EPDB została opublikowana przez KE w listopadzie 2008, po czym została poddana procedurze współdecydowania. Obecnie dyrektywa czeka na akceptację Parlamentu Europejskiego, oczekuje się że zostanie opublikowana w 2 kwartale 2010. W międzyczasie, w czerwcu 2009, weszła w życie dyrektywa w sprawie energii odnawialnych, zobowiązująca państwa członkowskie do wprowadzenia regulacji prawnych określających sposoby wyznaczania oraz określone minima związane z wykorzystaniem w budownictwie energii ze źródeł odnawialnych.

Działanie 4 - Opracowanie wytycznych i schematów pozwalających na zastosowanie analizy kosztu cyklu życia (LCC) w zamówieniach publicznych

Jak dotąd prace koncentrują się na promowaniu stosowania LCC w procedurach zamówień publicznych przy użyciu metodyki opracowanej w ramach wcześniejszych działań KE. Prowadzone są również obserwacje mające na celu ustalenie sposobu opracowania nowych wytycznych.

Działanie 5 - Wdrożenie sieci powiązań pomiędzy instytucjami publicznymi stosującymi procedury zamówień publicznych

To działanie przewidywało wsparcie finansowe budowy sieci powiązań pomiędzy instytucjami, mającej umożliwić wymianę doświadczeń, wyszukiwanie rozwiązań oraz dostarczenie spójnych informacji na temat obecnych i przyszłych potrzeb w zakresie zielonych zamówień publicznych do przedsiębiorców. W ramach tego działania rozpoczęto trzy projekty, wśród nich „SCI-Network” – „Sustainable Construction and Innovation in the European Public Sector”, dotyczący zrównoważonego budownictwa, przewidziany na lata 2009-2011.

Działanie 6 - Stworzenie ram działania i metodyki oceny budynków pod względem

zgodności z zasadami zrównoważonego rozwoju

Podczas spotkania w marcu 2008 roku przedstawiciele przemysłu i instytucji naukowych określili działania niezbędne do stworzenia metodyki oceny zgodności z zasadami zrównoważonego rozwoju, które mogły by być stosowane w regulacjach prawnych i zachętach finansowych. We wrześniu 2008 roku ogłoszono nabór wniosków w tej sprawie, które aktualnie podlegają ocenie. Przewiduje się że wybrane projekty będą realizowane do roku 2011-2012.

Działanie 7 - Rozszerzenie zakresu Eurokodów budowlanych (Eurokody drugiej generacji)

Włączenie do Eurokodów aspektów związanych ze zrównoważonym rozwojem wymaga wspólnych działań wielu Komitetów Technicznych zajmujących się różnymi obszarami normalizacji. Ich przegląd i ocenę konieczności współpracy między nimi prowadzi Grupa Robocza CEN nr 206 „Zrównoważone budownictwo w pracach CEN”, natomiast Komitet Techniczny CEN nr 250 ds. Eurokodów opracowuje strategię prac koniecznych do przeprowadzenia w stosunku do istniejących Eurokodów.

Działanie 8 - Włączenie wymagań związanych ze zrównoważonym rozwojem do projektu rozporządzenia w sprawie wyrobów budowlanych (CPR)

Propozycja rozporządzenia w sprawie wyrobów budowlanych zaprezentowana przez komisję w maju 2008 roku wprowadzała uproszczenie procedury uzyskania oznakowania CE dla innowacyjnych wyrobów budowlanych, jak również zmniejszenie kosztów ponoszonych przez małe przedsiębiorstwa oraz przez producentów wytwarzających małe serie wyrobów. Kolejną zmianą w stosunku do dotychczas obowiązującej dyrektywy CPD ma być rozszerzenie trzeciego i wprowadzenie siódmego wymagania podstawowego, które podkreślają konieczność minimalizowania wpływu wyrobów i wykonywanych z nich obiektów budowlanych na środowisko. Obecnie rozporządzenie podlega procedurze współdecydowania, jeszcze w 2010 roku może zostać opublikowane w ostatecznej formie.

Działanie 9 - Stworzenie przewodnika na temat współpracy przy projektach budowlanych dla małych i średnich przedsiębiorstw

Przewodnik miał stanowić wskazówki ułatwiające współdziałanie małych przedsiębiorstw przy realizacji złożonych projektów, a także wspólne opracowywanie i wdrażanie innowacyjnych technologii. Działanie zostało zakończone w marcu 2009 roku.

Działanie 10 - Opracowanie rozwiązań ubezpieczeniowych dla innowacyjnych projektów związanych z budownictwem

Wynikiem tego działania mają być podstawy do wspierania promocji nowych modeli ubezpieczeń, które mogły by wpłynąć korzystnie na rozwój innowacyjnych i zrównoważonych rozwiązań, poprzez zmniejszanie ryzyka, jakim obciążeni są przedsiębiorcy podejmujący takie działania. W listopadzie 2008 roku KE rozpoczęła opracowywanie studium wykonalności projektu, które ma być zakończone w 2010. Jego wstępne rezultaty zostały zaprezentowane w kwietniu 2009.

Działanie 11 - Europejska strategia poprawy kompetencji i umiejętności w budownictwie

Przeprowadzona została analiza zapotrzebowania na umiejętności i kompetencje, jak jakie wystąpi w przyszłości, na podstawie scenariuszy rozwoju rynku budowlanego w perspektywie 10-12 lat. Dokonano również przeglądu obecnie funkcjonujących w państwach członkowskich systemów nauczania pod kątem ich możliwości dostosowania się do przyszłych wymagań. Działanie zostało zakończone w marcu 2009. Stworzone opracowanie ma posłużyć jako punkt odniesienia dla innych polityk wpływających na rozwój Unii Europejskiej.

Podsumowanie

Powyższe przykłady pozwalają stwierdzić, że inicjatywa LMI w zakresie zrównoważonego budownictwa, na obecnym etapie wdrożenia skupia się głównie na budowaniu świadomości uczestników rynku budowlanego i władz państw członkowskich, a także na tworzeniu odpowiednich

ram dla działań, które mają nastąpić w przyszłości. Z prowadzonych aktualnie prac, których efekty końcowe spodziewane są najbliższym czasie, największy wpływ na rynek budowlany powinno mieć rozporządzenie w sprawie wyrobów budowlanych (CPR) oraz nowa postać dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej budynków (EPBD).

mgr inż. Łukasz Adamus
Instytut Techniki Budowlanej

Adres URL źródła: <http://www.zb.itb.pl/informator/przejsiowy-raport-z-wdrażania-inicjatywy-rynkow-pionierskich-dla-europy-lmi>